

NAU's Principprogram

Gældende for perioden 2025-2026

INDLEDNING

Netværket af Ungdomsråd (NAU) er en landsdækkende paraplyorganisation, der repræsenterer ungdomsråd og -huse over hele Danmark. Vi arbejder for at sikre, at unge har en reel stemme og indflydelse i de beslutninger, der former vores samfund, og vi tror på, at engagerede unge kan skabe forandringer, som styrker lokaldemokratiet og samfundet som helhed. NAU samler et bredt spektrum af unge, der brænder for både politisk og kulturelt engagement, og vi er overbeviste om, at vores forskelligheder styrker os, når vi står sammen om fælles mål.

Dette principprogram for 2025-2026 sætter kursen for NAU's politiske arbejde og definerer de grundlæggende værdier og principper, vi som organisation står på. Programmet afspejler vores ambition om at skabe en samfundsorden, hvor unges stemme ikke blot høres, men også tages alvorligt i beslutningsprocesserne – både lokalt og nationalt. Vores arbejde bygger på en stærk tro på unges ret til at deltage aktivt i demokratiet, og vi arbejder for at sikre de bedste vilkår for unges engagement i alt fra politiske debatter til kulturelle initiativer.

Principprogrammet er et politisk grundlag, som vi vil bruge til at navigere efter i vores indsats for at påvirke beslutningstagere og skabe forandringer i samfundet. Vi vil styrke ungdomsrådernes rolle som lokale aktører med en klar politisk stemme og sikre, at unges rettigheder og interesser bliver taget alvorligt.

UNGE SOM STÆRKE INITIATIVTAGERE

Ungdomsråd i alle kommuner

Alle unge skal have mulighed for at engagere sig i deres lokalsamfund gennem et ungdomsråd. Unge har ret til at blive hørt i beslutninger, der påvirker deres liv og lokalsamfund. Derfor bør Ungdomsråd være en selvfølge i enhver kommune. For at sikre dette mener vi, at der bør vedtages en lov, der forpligter alle kommuner til at etablere og understøtte ungdomsråd som en central del af det lokale demokrati. Ligesom ældreråd og handicapråd er lovpligtige, bør ungdomsråd også sikres ved lov. Kommunerne skal stille de nødvendige midler til rådighed og sikre, at ungdomsrådene er reelle, selvstændige organer, hvor unge har mulighed for at forme deres egne strukturer og prioriteter.

Dette handler ikke kun om at give unge en platform – det handler om at tage deres stemme alvorligt og sikre, at deres indflydelse er ligestillet med andre grupper i samfundet.

Ungdomsråd er fundamentet for at styrke unges demokratiske selvtillid, medborgerskab og engagement lokalt. Alle kommuner skal sikre, at unge har denne mulighed, fordi det er en uomgængelig del af et velfungerende og retfærdigt demokrati.

Mangfoldige fællesskaber for bæredygtig inddragelse

En bred repræsentation af alder, køn, etnicitet og social baggrund i ungdomsrådene skaber bedre engagement og større repræsentativitet i inddragelsen af unge. Derfor bør landets kommuner sikre, at alle unge, uanset baggrund, kan blive repræsenteret i deres ungdomsråd. Det er afgørende at ungdomsrådene giver mulighed for at afspejle unges mangfoldighed, og de må derfor ikke være ekskluderende.

Bæredygtighed for en fælles fremtid

Unge skal have bedre muligheder for at få indflydelse på klimadagsordenen. Vi ønsker derfor at unge sikres indflydelse på de kommunale klimadagsordener og -planer gennem deres kommunale ungdomsråd. Derudover skal det også gøres nemmere for unge at kunne træffe oplyste og bæredygtige valg i hverdagen - på uddannelsesinstitutionerne og i kontakten med andre offentlige institutioner.

Mere plads til unge kulturskabere

Kulturlivet giver livsglæde. Det fungerer som ramme for adskillige fællesskaber på tværs af uddannelsesinstitutioner, beskæftigelse og sociale baggrunde. Derfor skal det sikres, at unge har de fornødne platforme i form af f.eks. ungdomshuse samt den nødvendige støtte til at være med til at skabe den gode ungekultur - om end det er i storbyen eller i landdistrikterne. Unge er topmotiveret til at skabe aktiviteter for unge, men typisk er bureaukrati, stramme rammer og den kommunale jungle med til at dræbe engagementet. Aktiv deltagelse i kulturprojekter er dog den perfekte funktionsuddannelse for den praktiske deltagelse i foreningslivet og samfundet, og det skal der støttes op om.

GENERATIONEN MELLEML BØRN OG VOKSNE

Alle kommuner skal have en ungepolitik

Unge interesser og behov bliver ofte overset i de brede politiske kategorier, som dækker børn eller voksne. Derfor er der et klart behov for, at ungepolitik står selvstændigt i alle kommuner. Vi mener derfor, at det ikke er tilstrækkeligt at samle børne- og ungepolitikker i én samlet ramme. Flere kommuner har allerede anerkendt dette og udviklet separate

ungepolitikker. NAU opfordrer til, at alle danske kommuner følger efter. En selvstændig ungepolitik skal udvikles i tæt samarbejde mellem unge selv og de kommunalpolitiske beslutningstagere.

Alle partier skal have en ungeordfører

I NAU mener vi at alle partier bør have en ungeordfører. Der er markante forskelle på at være barn og ung, både i forhold til udfordringer, livssituation og behov. Desværre ser vi ofte, at unge bliver overset i politiske beslutninger. Ungdommen er ikke blot en passiv gruppe i samfundet – de er morgendagens arbejdskraft, iværksættere og beslutningstagere. Derfor er det nødvendigt at anerkende dem som en selvstændig politisk målgruppe - på rådhuset men ikke mindst også på borgen. Ved at udnævne en ungeordfører i hvert parti, kan vi sikre, at der er en dedikeret stemme, som fokuserer på de politiske og sociale områder, der specifikt vedrører unge.

En demokratisk kultur

Demokratiet er det fælles ansvar, der forbinder os som mennesker, og det er ikke noget, der pludselig opstår ved stemmeretten, når man fylder 18 år. Demokratiet er både et privilegium og en pligt, som man skal lære og udvikle gennem hele livet. Vi tror på, at samfundet skal gøre en aktiv indsats for at inddrage de unge i demokratiet så tidligt som muligt, for at sikre flere aktive og engagerede medborgere.

For demokrati er meget mere end blot at afgive sin stemme. En sund demokratisk kultur kræver, at man har muligheden for og engagere sig samt søge indflydelse på både sin egen hverdag og det samfund, man lever i. Det engagement kan udmønte sig på mange måder – fra deltagelse i foreningslivet til at deltage konstruktivt i den offentlige debat, herunder på sociale medier. Uanset formen, er al deltagelse demokratiserende, og netop dette skal vi som samfund omfavne.

Lokaldemokrati som styrke

De fleste beslutninger, der påvirker vores dagligdag, træffes lige nu i kommunerne, regionerne, eller lokalt på uddannelsessteder. I stigende grad centraliseres og lovgives der på nationalt plan, og dette tager i nogle tilfælde selvbestemmelsen væk fra borgerne. Særligt de unge i ungdomsrådene, der har mulighed for at påvirke lokalpolitikken, mister i højere grad muligheden for at fuldføre deres formål og opnå indflydelse. Vi mener derfor, at demokrati fungerer bedst når det er håndgribeligt og tæt på, hvilket i højere grad skal beskyttes. For lokal selvbestemmelse er en vigtig del af demokratiet. Dog er der

grundlæggende demokratiske organer, som de kommunale råd, der skal kræves af alle kommuner.